

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט עדי הדר

התובעים:

1. עדנה מרין
2. חיים מרין

נגד

הנתבעות:

1. איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ
2. שחר נזקי צנרת בע"מ

פסק דין

לפני בימ"ש תביעה לתשלום פיצוי בגין רשלנות מבטחת ובעל מקצוע מטעמה בגין נזק לדירה.

כתב התביעה

1. על פי כתב התביעה שהוגש ביום 21.12.17, התובעת הייתה בכל המועדים הנוגעים לתובענה זו, הבעלים במשותף ביחד עם אמה, גב' מרים מרין ז"ל (להלן: "המנוחה"), של בית מגורים צמוד קרקע, בן 2 קומות, ברחוב החי"ל 38 בעיר רמת גן (להלן: "הבית").

היחידה בקומת הקרקע הושכרה, ובקומה השנייה התגוררה המנוחה, קשישה וסיעודית, יחד עם המטפלת הזרה אשר טיפלה בה, עד למועד פטירתה ביום 13.02.2017, כאשר כל ענייניה טופלו בידי התובעת. התובע הינו אחיה של התובעת, ושניהם יורשיה של המנוחה.

נתבעת 1 (להלן: "המבטחת") הינה מבטחת הבית במועדים הנוגעים לתביעה. נתבעת 2 (להלן: "הקבלן") הינה קבלן הביצוע עמו התקשרה המבטחת לצורך מתן שירותי תיקונים למבוטחים, לרבות תיקונים של נזקי צנרת והימלטות מים. התובעים טענו שהתלוננו על נזקי רטיבות, אך הנתבעות לא הצליחו לתקן בעיית הנזילה במשך זמן רב וכך גרמו נזק בסך של 300,026 ₪. התובעים ביקשו להתיר להם פיצול סעדים.

כתב ההגנה מטעם הקבלן

2. על פי כתב ההגנה של הקבלן שהוגש ביום 8.3.18, הוא פעל כנדרש על פי הסכם בינו ובין המבטחת ולכן אין הוא חב לתובעים דבר. הקבלן האשים התובעים כי מנעו ממנו ביצוע תיקונים ושלא הקשר בין הקריאה בשנת 2015 ובין הנזקים הנטענים בשנת 2017.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

כתב הגנה מטעם המבטחת

3. על פי כתב ההגנה של המבטחת שהוגש ביום 14.3.18, היא פעלה כמצופה מחברת ביטוח והפעילה קבלן ותיק ומוכר בתחום. המבטחת טענה כי התובעים מאדירים את נזקיהם ותובעים סכומים מופרזים ללא אסמכתאות. כמו כן, האשימה הקבלן ברשלנות וטענה כי יש להטיל עליו האחריות לנזקי התובעים.

הדיון הראשון

4. ביום 15.7.18 התקיים הדיון הראשון. התובעים טענו כי על אף חלוף המועד להגשת בקשות מקדמיות, הם מעוניינים להגיש בקשות מקדמיות. בימ"ש האריך המועד להגשת בקשות מקדמיות, אך הזהיר הצדדים כי אם שוב לא יפעלו בהתאם להחלטות בימ"ש, הוא ישקול מחיקת כתבי טענות. כמו כן, הורה לקבלן להסביר מדוע לא התייצב לדיון.

מינוי מומחה מטעם בימ"ש והגשת חוו"ד

5. ביום 31.7.18 בימ"ש פתח בהליך למינוי מומחה מטעמו להנדסה. לאחר מתן אפשרות לצדדים להודיע אם מתנגדים למי ממועמדי בימ"ש, לאחר מכן להתייחס לבקשת המועמד שבחר בימ"ש לשכרו, ומתן ארכה לתובעים להפקיד ערבון להבטחת חלקם בתשלום שכר המומחה בקופת בימ"ש, ביום 7.10.18 בימ"ש מינה המהנדס צבי רון כמומחה מטעמו. לבקשת התובעים, בימ"ש עיכב תחילת עבודת המומחה בשלושים יום לצורך ניהול מו"מ. ביום 21.1.19 המומחה הגיש חוו"ד.

הדיון השני

6. ביום 22.1.19 התקיים הדיון השני. בימ"ש קצב לצדדים פרק זמן להפניית שאלות הבהרה למומחה ולהודיע אם הגיעו להסכמה.

הגשת ראיות

7. לאחר מתן ארכה לצורך קבלת תשובות המומחה, ביום 7.3.19, בימ"ש נתן צו להגשת ראיות. לאחר קבלת שתי ארכות, התובעים הגישו ראיותיהם ביום 12.5.19. לאחר שבימ"ש נאלץ ליתן החלטה בבקשה של התובעים, מהותית, לפטור אותם מביצוע המצאה כדיון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

הקבלן הגיש ראיותיו ביום 6.6.19. לאחר שהמבטחת ביקשה וקיבלה ארכה, היא הגישה ראיותיה ביום 7.7.19.

הדיון השלישי

8. ביום 28.7.19 התקיים הדיון השלישי. בימ"ש קבע מועדים לשמיעת הראיות, סדר הנחקרים וזמני חקירה.

העברת ייצוג

9. ביום 19.2.20 הודיע ב"כ הקבלן כי ב"כ המבטחת ייצג גם את הקבלן וכי בימ"ש לא יצטרך להכריע בשאלת חלוקת האחריות בין הנתבעות.

הדיון הרביעי

10. ביום 20.2.20 התקיים הדיון הרביעי. הצדדים הודיעו בתחילת הישיבה כי חו"ד מטעמם תוגשנה ללא חקירות. מומחה בימ"ש נחקר. מכיוון שהודיע כי לא יישאר עד תום פרק הזמן שבימ"ש קבע לחקירתו, בימ"ש קבע כי חקירתו תמשך בישיבה נוספת שתקבע בהמשך.

הדיון החמישי

11. ביום 24.2.20 התקיימה הישיבה החמישית. נחקרה התובעת ולאחר מכן מר יהושע פלד מנהל אצל הקבלן ומר אורי אילתי מיישב תביעות אצל המבטחת.

הדיון השישי

12. ביום 22.9.20 הושלמה חקירת המומחה מטעם בימ"ש.

הגשת סיכומים

13. לאחר שביקשו וקיבלו ארכה, התובעים הגישו סיכומיהם ביום 5.11.20. הנתבעות הגישו סיכומיהם ביום 26.11.20.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

דיון והכרעה

14. על בימ"ש לקבוע אם הנתבעות התרשלו ואם כן, מהו הנזק שנגרם עקב כך לתובעים. להלן גרסאות הצדדים.

גרסת התובעים

15. התובעים טענו בכתב התביעה כי ביום 8.1.15, או בסמוך לכך, התלוננה הדיירת שהתגוררה בשכירות בקומה התחתונה, על כך שהופיעו כתמי רטיבות וטפטוף מים בתקרת הסלון והמסדרון.

התובעת פנתה אל הקבלן. נציג הקבלן הגיע אל היחידה העליונה, בה התגוררה המנוחה, פירק את דלת המסדרון מחיבורה הקבוע לרצפה ועקר מרצפות במסדרון. הנציג הודיע כי איתר את מקור הנזילה ואף תיקן אותה, וכי ישוב בתוך מספר ימים להשלים את עבודתו. הנציג עזב כשהוא מותיר אחריו דלת מפורקת שאינה מחוברת לצירים ומרצפות עקורות, אשר היוו מכשול מסוכן למנוחה שהתגוררה בדירה, בשים לב לגילה.

משלא שב נציג הקבלן להשלים את עבודתו, שבה ופנתה התובעת אל הקבלן, וזה הפנה נציג אחר אשר סירב לתקן את הדלת העקורה ולהשיבה למקומה, והניח אריחי ריצוף מסוג שונה וצבע שונה במקום המרצפות שנעקרו במסדרון על ידי קודמו, כאשר הללו בולטות מעל משטח הריצוף ומהוות מכשול מסוכן. דרישות התובעת כי יבוצע תיקון הולם שישב את מצב הבית לקדמותו לא נענו. נציג הקבלן סירב לטפל בנזקי הרטיבות, וטען שיש להמתין להתייבשות, ושרק אז יבוצעו תיקונים.

התובעים טענו כי בפועל הסתבר, כי נציגי הקבלן לא איתרו את מקורות הנזילה ולא תיקנו אותם, למרות המצג שהציגו, והרטיבות התפשטה ברחבי הבית, לרבות ביחידה התחתונה. כתוצאה מהרטיבות הכבדה שהתפשטה בבית, קירות הבית התנפחו, התקלפו והתפוררו. עובש התפשט ברחבי הבית. כל צמודות העץ של המבנה ניזוקו. העובש התפשט בתוך ארונות הבגדים. וכל זאת, בעת שבבית מתגוררת המנוחה, קשישה ניצולת שואה וסיעודית, שנאלצה לחיות בבית מעופש תוך שהיא שואפת לריאותיה את נבגי העובש והחידקים.

התובעים טענו כי כעבור כשנה מיום גילוי הנזקים, ולאחר פניות רבות של התובעת למבטחת ולקבלן ובהוראת שמאי המבטחת, ניאות הקבלן להזמין בדיקת רטיבות של מכון התקנים. לאחר שבוצעה בדיקת הרטיבות, סורבה בקשת התובעת להציג לה את תוצאות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

הבדיקה. אל הבית הגיעו יריב, אשר הציג עצמו כנציג הקבלן, וגדעון פויזן, אשר הציג עצמו כשמאי מטעם המבטחת.

שמאי המבטחת טען, כי לנוכח מצב הבית ותוצאות בדיקת הרטיבות, יש לפנות את דיירי הבית לדיור חלופי למשך חודש וחצי, כאשר בזמן זה יבוצעו בבית עבודות ייבוש, תיקון וצביעה.

נציג הקבלן התחייב בפני התובעת כי המבטחת תפצה אותה בעלות דיור חלופי למנוחה והמטפלת שהתגוררו בדירה, אותה העריך בסך של כ- 11,000 ש"ח. עוד התחייב נציג הקבלן, כי המבטחת תשפה את התובעת בהוצאות חשבון החשמל של הבית בגין הפעלת היבשנים. התחייבות זו הועלתה על הכתב ללא ציון העלויות המשוערות, אך העתקה לא נמסר לתובעת.

למרבה המזל, חברה נאותה לשכן את המנוחה והמטפלת בביתה, מיום 20.2.2016 עד ליום 06.3.2016 בתקופה בה שהתה בחופשה בחו"ל, תחת הבטחה לתשלום בעת שחברת הביטוח תשלם לתובעת.

הקבלן התבקש להשלים את העבודות בבית בתקופה זו, על מנת שהמנוחה תוכל לשוב לביתה בהקדם. ברם, הנתבעות התמהמהו ולא השלימו את העבודות. כאשר החברה ומשפחתה שבו מחופשתם, נאלצה התובעת לשכן את המנוחה והמטפלת בסלון ביתה. הדבר שיבש את אורחות חייהם של התובעת ומשפחתה ושל המנוחה והמטפלת, הסב חוסר נוחות, חוסר נעימות ועוגמת נפש רבה לכל הנפשות המעורבות. בעת זו נגרמו לתובעת הוצאות אחזקת בית מוגברות (מים, חשמל, ניקיון).

כעבור כחודשיים, ולנוכח טענת הקבלן כי הנזקים תוקנו והדירה ראויה למגורים, הושבו המנוחה והמטפלת לבית.

במהלך התיקונים שביצע הקבלן בדירה, שכנע נציגה את התובעת לתקן באופן פרטי את צנרת הביוב באמבטיה בטענה כי זו פגומה ותיקונה אינה מכוסה ע"י המבטחת. התובעת שילמה לנציג הקבלן סך של 6,200 ₪, שבדיעבד הסתבר כי הייתה זו הוצאה מיותרת נוכח מצב הצנרת.

כתוצאה מהפעלת היבשנים בבית, חויבה התובעת בהוצאות חשמל בסך של 1,410 ₪, שרובן המוחלט היה בגין צריכת חשמל לצורך השימוש ביבשנים, שכן מדובר בתקופה שבה לא התגורר איש בדירה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

ביום 23.5.2017 שלחה המבטחת לתובעת המחאה בסך של 636 ש"ח בלבד, כביכול בגין כיסוי הוצאות החשמל. למותר לציין כי המחאה לא נלווה כל מכתב המסביר מדוע החליטה המבטחת לשפות את התובעת בסכום זה בלבד. התובעת טענה שזו עדות נוספת לזלזול של המבטחת כלפיה ובחובותיה בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח. סכום זה לא כיסה את כל עלות צריכת החשמל בגין הפעלת היבשנים, ולפיכך המחאה לא נפתה עד היום.

זמן קצר לאחר ששבו המנוחה והמטפלת להתגורר בדירה, שבה הרטיבות והתפשטה בקירות הבית וריח טחב קשה שב לשרור בכל רחבי הבית. המסקנה היחידה הייתה כי בפועל המבטחת ו/או הקבלן כשלו באיתור מקור הימלטות המים ולמעשה לא תיקנו דבר, כשלו בביצוע עבודות הייבוש, ולמעשה לא תיקנו את הנזקים בבית, אלא רק צבעו את קירות הבית לאחר פעולת היבשנים, וכל זאת מבלי לבדוק ולוודא שמקורות הנזילה תוקנו ושהבית התייבש כראוי. בפועל הבית לא התייבש ואף לא היה בשלבי התייבשות, והנתבעות הותירו את הבית רטוב, קירותיו גורדו ע"י נציגי הנתבעות ולא תוקנו ונותרו מתפרקים ומתפוררים. הבית בו נאלצה המנוחה להתגורר דמה לאתר עבודה ולא לבית מגורים, בוודאי לא כזה שמיועד למגורי קשישה סיעודית.

הוצאת המנוחה מהדירה גרמה להתדרדרות במצבה, לרבות התקפי חרדה קשים, שוטטות וחוסר שינה בלילות ותאונות בהן נגרמו לה שברים בחוליות ושבר ביד, אשר לא ניתן לשלול את גרימתם כתוצאה מהמכשולים שנותרו בדירה ומצב הדירה הרעוע.

שמאי המבטחת סירב להגיע לבית ולאמוד את הנזקים ואת כישלון הייבוש, על אף פניותיה החוזרות ונשנות של התובעת. סירובו העיקש אף הוא גרם לעיכוב הטיפול בנזקים וגרם סבל נוסף לסבל הרב שנגרם לתובעת ולמנוחה.

ביום 10.10.16, כחצי שנה לאחר שהמנוחה פינתה את הדירה לצורך תיקון הנזקים, וקרוב לשנתיים ממועד פנייתה הראשונה של התובעת למבטחת, התייצב בבית נציג נוסף מטעם הקבלן, והותיר בידי התובעת- לראשונה- בניגוד ליתר נציגי הנתבעות שבאו עד אותה עת, דו"ח לפיו **"המקום עדיין רטוב ולא ניתן לבצע עבודות"**.

ביום 13.2.2017 נפטרה המנוחה. משקמה התובעת מימי האבלות, פנתה התובעת אל המבטחת במכתב מיום 8.3.2017, בו פירטה בקצרה את השתלשלות העניינים, לרבות התרשלות והתעמרות המבטחת ו/או מי מטעמה בטיפול באירוע ובנזקים. התובעת התריעה כי במצבה הנוכחי הדירה אינה ראויה למגורים ולא ניתן להשכירה, וכי הדיירת ביחידה התחתונה עודנה מתלוננת על הרטיבות הקשה ביחידה. במכתבה מיום 21.3.2017

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

השיבה המבטחת לתובעת תשובות סתמיות ולאקוניות, אגב הודעה כי בבית יבוצעו בדיקות נוספות.

רק ביום 8.5.2017, כחודש וחצי לאחר שנשלח מכתב המבטחת, כאשר בזמן זה הבית נותר במצבו הבלתי ראוי למגורים, נקבעה פגישה בבית עם נציג הקבלן בשם מוטי דבש, שהוצג כ"אחראי על שיקום מבנים" אצל הקבלן. במועד ביקורו בבית הודיע נציג הקבלן לתובעת, כי יפנה לחברה לא תלויה לעריכת "בדיקת רטיבות אובייקטיבית".

כעבור כ- 20 ימים נוספים, התייצבו בבית התובעת - צעירים אשר טענו כי הגיעו לבצע בדיקת רטיבות מטעם חברת "פרודיטקשיין" לאיתור נזקי צנרת. הללו סירבו להציג תעודה מזהה ורק הזדהו בשמות: רן שפיר ועילאי. רן שפיר פירק ברז במקלחת הבית, עלה לגג, וכשירד טען כי לא ניתן לבצע בדיקת רטיבות בבית. לאחר מכן הלכו שניהם לדרכם, כאשר הם מותירים אחריהם ברז מפורק ודוד מים נוזל, שבהמשך התברר כי גרם לרטיבות בתקרת הבית. דרישת התובעת לחבר את הברז בחזרה נענתה בסירוב.

בדיעבד, ועל פי הודאת נציגי הקבלן, הסתבר כי מדובר היה בנציגיו, ולא בנציגי חברה בלתי תלויה העורכת בדיקות רטיבות כפי שסוכם עם נציג הקבלן. חיפוש במרשתת גילה כי חברה כאמור איננה רשומה בישראל.

בנסיבות אלו, ולנוכח מחדלי הנתבעות, ומשהבינה התובעת כי הנתבעות מהתלות בה ומוליכות אותה שולל, בעוד הנזקים בבית הולכים ומחמירים, כאשר הבית לא ראוי למגורים, ולאחר שהבינה ללא כל ספק כי אינה יכולה עוד לסמוך על הנתבעות, לא נותרה בידי התובעת ברירה והיא פנתה למומחים מטעמה אשר יאמדו את הנזקים.

גרסת המבטחת

16. המבטחת טענה בכתב ההגנה כי לאחר פניית התובעים היא ו/או מי מטעמה פעלו באופן מהיר, יעיל ומקצועי לטיפול בנזילה ובנזקים שנגרמו בעקבותיה. היא הפעילה קבלן ותיק ומתמחה בטיפול בנזקי מים וצנרת ואנשי מקצוע מטעמו פעלו לטפל בדירת התובעים.

המבטחת טענה כי התובעים בחרו להאדיר נזקיהם, פנו לשמאי פרטי מטעמם אשר דרש טיפול ותיקון שלא עלו בקנה אחד עם דעתם של אנשי המקצוע מטעם הנתבעות.

המבטחת טענה כי הנזקים הנטענים מופרזים ומוגזמים וחסרי כל אחיזה בדין ובמציאות. עוד טענה כי פעלה כפי שחברת ביטוח זהירה וסבירה הייתה פועלת ו/או צריכה הייתה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

לפעול בנסיבות העניין, ומכל מקום אין כל קשר סיבתי, עובדתי או משפטי בין פעולותיה ובין נזקי התובעים הנטענים והמוכחשים.

המבטחת הוסיפה וטענה כי בהיותה חברה ביטוח היא אינה מוכשרת לטיפול ישיר בנזקי מים וכיו"ב, ומסיבה זו שכרה את שירותי הקבלן, בהיותו מוכר וידוע לעניין תיקון נזקי מים.

המבטחת טענה כי התובעים לא תמכו את טענותיהם במסמכים ו/או אסמכתאות.

עוד טענה כי בהתאם לתנאי הפוליסה וסייגיה, אין כיסוי ביטוחי להוצאות שהוצאו באופן פרטי.

המבטחת טענה כי הקבלן פעל באופן רשלני ובאדישות בטיפול בנזילת המים בדירת התובעים ויש להטיל עליו את מלוא האחריות לנזקי התובעים.

גרסת הקבלן

17. הקבלן טען בכתב הגנתו כי הנזקים ו/או העלויות ו/או ההוצאות הנטענים והמוכחשים אינם מוכחים בפוליסה ו/או אין בינם ובין התנהגותו ו/או חבותו ו/או אחריותו כל קשר ו/או קשר סיבתי ואין הם תוצאה של מעשה ו/או מחדל כל שהוא שלו ו/או מי מטעמו ו/או אינם קשורים כלל וכלל לאירוע נזילה בגינו פעל בדירת התובעים וכי אין בתביעתם, אלא משום ניסיון חמור לגלגל לפתחו חבות ו/או אחריות שאין ליחסן לו, בשום צורה ואופן, ו/או משום ניסיון להשביח ו/או לשדרג ו/או לשפץ את הדירה על חשבוננו.

עוד טען, כי פעל בדירה במיומנות, במקצועיות, ביעילות, בחריצות, ללא כל דופי, וכפי שכל בעל מקצוע סביר אחר היה נוהג באותן נסיבות, וביצע בדירה באופן מידי תיקון צנרת ובהמשך תיקון נזקים נלווים, לרבות עבודות שיקום, בהתאם לחו"ד שמאי מטעם המבטחת. העבודות בוצעו לשביעות רצונם המלאה של התובעים אשר חתמו על טופס שביעות רצון ללא כל סייג.

הקבלן טען שהתובעים לא אפשרו לו לבצע בדיקות בדירה. בהתאם להוראות ותנאי הפוליסה נקבע, כי במקרה של נזילה מצנרת, תיקון נזק מים והנזקים הנלווים ייעשה באמצעות ספק השירות בלבד, דהיינו, הוא, וכי תגמולי הביטוח ייעשו על ידי תיקון, באמצעותו בלבד ולא באמצעות תשלום כספי, והכול בהתאם ובכפוף לתנאיה, הוראותיה וסייגיה של הפוליסה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

בהתאם למוסכם בין הקבלן ובין המבטחת, הוא אחראי לתיקון נזקי צנרת בדירה עד לסכום גבול חבות כמוסכם ביניהן (להלן: "גבול החבות"). במקרה בו הנזקים עולים על סכום גבול החבות נושאת המבטחת בעלות תיקונם כפי שאכן קרה במקרה דנן ודי מטעם זה לדחות את התביעה נגדו.

הקבלן טען כי בעקבות קריאה שנפתחה אצלו, בחודש ינואר 2015, הוא ביצע בדירה את כל הבדיקות, הפעולות, העבודות והתיקונים הנדרשים, לרבות תיקון צנרת מידי, שכלל החלפת צינור מים חמים באורך של חצי מטר וכן תיקון נזקים נלווים ועבודות שיקום, בהתאם לחוו"ד השמאי, כשבתום עבודות השיקום חתמה התובעת על טופס שביעות רצון, בלי הסתייגויות ו/או הערות כל שהן, כשאף לאחר מכן הוא הוסיף וביצע בדירה תיקון של מספר נזקים נלווים נקודתיים ובכך תמה ונשלמה הקריאה הנ"ל.

עוד טען שלאחר תום ביצוע עבודות השיקום, כאמור, לא נמצא ו/או לאי הוצג ו/או לא הוכח אירוע נזילה נוסף כל שהוא אשר לקבלן קיימת חבות ו/או אחריות כל שהיא בנינו.

הקבלן הוסיף וטען כי בחודש מרץ 2017, משפנתה התובעת אליו שוב, ביקר השמאי פעם נוספת בדירה, בוצעה מדידת לחות, מטעמו, באמצעות מכון התקנים, ובוצעה בדיקה באמצעות מאתר מקצועי ונמצא, כי אין בדירה כל נזק צנרת. בחודש מאי 2017, ביקר בדירה גם מנהל עבודה מטעמו, אשר היפנה למקום פעם נוספת מאתר מקצועי, אשר איתר ירידת לחץ וקבע, כי יש צורך בהתקנת ברז דוד על מנת להשלים את הבדיקה הנדרשת. אולם, בשלב זה סירבו התובעים בכל תוקף ובניגוד גמור להוראות ותנאי הפוליסה, לאפשר לו לבצע את הפעולה הנדרשת. הקבלן עדכן המבטחת בסירובם של התובעים, כאמור, ויצא כליל מן התמונה ודי בכך כדי לדחות את התביעה נגדו, מאחר שאין הוא, אלא ספק השירות בלבד של המבטחת למתן שירותי תיקון נזקי צנרת, כמובהר לעיל, ואין הוא חב בפיצוי כספי כל שהוא, אלא במתן שירותי תיקון בלבד.

הקבלן טען, למען הסר כל ספק, כי אין כל קשר בין נזק הצנרת שאותר כביכול בחודש יוני 2017 (טענה אותה הכחיש) ובין הקריאה מחודש ינואר 2015 ו/או לעבודות ו/או לפעולות שבוצעו בעקבותיה, ו/או בכלל על ידיו בדירה, וכל ניסיון לקשור בין הנזק הנטען והמוכחש כאמור ובין הקריאה מחודש ינואר 2015 ו/או לבין הפעולות ו/או העבודות שבוצעו על ידיו בעקבותיה ו/או בכלל ו/או לבין התנהגותו ו/או לחבותו ו/או לאחריותו- אין ולא כלום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

האם בוצעה עבודה רשלנית על ידי הקבלן ?

18. על מנת להכריע בסוגיה האם הקבלן התרשל בעבודתו בדירה, בימ"ש מינה מומחה מטעמו להנדסה, שכאמור לעיל, הגיש חו"ד.

19. להלן ממצאי המהנדס רון בחו"ד שהגיש :

20. המומחה ביקר בבית ביום 3.12.18. בחו"ד ציין את תוצאות הבדיקה של מכון התקנים

לבדיקת תכולת הרטיבות כדלקמן :

חדר המנוחה (חדר שינה הורים) – 6.8% (חריג)

חדר מטפלת – 4.4%

מסדרון – 8.4% (חריג)

סלון – 11.1% (חריג)

מטבח – 6.3%

21. המומחה קבע בחו"ד, כי שיעור תכולת הרטיבות גבוה משיעור הרטיבות המותרת, עפ"י ת"י 1555.3 (שיעור הרטיבות במצע החול 6%).

22. המומחה ציין שבעת ביקורו, אותרו סימני רטיבות קפילרית, נפיחויות וקילופי צבע וטיח בתחתית קירות התובעים ובתחתית משקופי הדלתות וסימני הכתמות לרבות הילות מסביב לאריחי הטראצו. כמו כן, אותרו סימני עובש מקומיים בקיר חדר הארונות, הסמוך לחדר שינה הורים ובגב ארון חדר שינה ילדים. עוד קבע כי אותרו סימני רטיבות בתקרת הדירה במפגש תקרה וקיר בחדר הדיור, לרבות סימני התנפחות וקילופי טיח וצבע.

23. המומחה קבע כי נזקי הרטיבות השונים כפי שנצפו במהלך ביקורו בדירת התובעים הינם בסבירות גבוהה פועל יוצא מרטיבות ממושכת מתכולת רטיבות חריגה במצע הריצוף בניגוד לדרישות ת"י 1629. בסעיף ט' לחו"ד המומחה קבע כי תכולת הרטיבות החריגה במצע הריצוף בדירת התובעים הינה בסבירות גבוהה פועל יוצא ממספר גורמים ובין היתר אירוע הנזילה הנדונה, כשל מקומי בצנרת המים החמים, והיעדר איטום תקין בהיקף חדר הרחצה.

24. המומחה מטעם ביהמ"ש העריך את אומדן עלויות התיקון בסך של 90,470 ₪ כולל הפיקוח ההנדסי, אולם אינם כוללים מע"מ.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

מקור הנזילה בקו צנרת מים חמים

25. בחקירת המומחה ביום 20.2.20 הוא זיהה בעמוד 12 משורה 27 את מקור הנזילה של מים חמים בפרוזדור ובחדר הרחצה:
- ש. לעמ' 5 לחוו"ד ס' ב', היכן היתה הנזילה?
- ת. בפרוזדור
- ש. מפנה לעמ' 25 לחוו"ד ומסמן בעיגול על צילום התשריט את איזור המסדרון ומראה לחברי, האם זה איזור הנזילה?
- ת. כן. של המים החמים
- ש. בעמ' 7 לחוו"ד הזכרת בדיקת רטיבות של חגי נעמד שנתיים לאחר מכן שהוא מדבר על איתור נזילה פעילה, האם זו אותה מבואה?
- ת. כן. זה אותו פרוזדור. היו שני מוקדים. אחד באותו פרוזדור של צנרת מים חמים והשני בחדר הרחצה. אני ניגש לדוכן ומסמן בעיגול את חדר הרחצה והמסדרון."

הנתבעות כשלו באופן ביצוע הייבוש

26. המומחה קבע בעמוד 13 משורה 9 שהרטיבות שאותרה כשנה לאחר התיקון הראשון נובעת מהעדר ייבוש אקטיבי או פירוק הריצוף לאחר התיקון הראשון:
- ש. האם נכון שלא סביר שנראה תוצאות חריגות ברטיבות לאחר תיקון הצנרת... אני מנסח מחדש, האם נכון שאילו היה מבוצע תיקון ראוי בצנרת לא היינו רואים רטיבות חריגה לאחר כשנה?
- ת. לא נכון. יש שני מוקדים. אחד מוקד הרטיבות והשני הרטיבות שבמצע החול בהיעדר ייבוש שנה עד שנה וחצי שלמטה יש בטון ולמעלה ריצוף אין אפשרות ללא שימוש ביבשנים ייעודיים לייבש. כשבית המשפט אומר לי שהוא בדעה שאם מבצעים תיקון אז לאחריו הטעון תיקון כבר הוסר אני אומר שלא זה מה שנשאלתי, נשאלתי האם הטעון תיקון משפיע על הבדיקה. הבדיקה היא במעבדה שבודקת את מצע החול. מכון התקנים בודק את מצע החול הרטיבות, כתוצאה מהכשל לא מתאדה. כשבית המשפט שואל אותי האם אני אומר שלא ניתן לתקן באופן שמייד הרטיבות תעלם אני מסביר שמקור הכשל תוקן כלומר צנרת המים והדלוחין. אינני יודע אם בדקו. המים שנמצאים שם שמכון התקנים בודק נשאלתי אם זה סביר לאחר שנה וחצי, אני אומר שללא ייבוש אקטיבי או פירוק הריצוף לא ניתן לייבש את מצע החול. כשבית המשפט שואל אותי האם תיקון סביר לא היה אמור לכלול גם פעולה שתביא להיעלמות הרטיבות אני אומר שנכון כך בחוות הדעת מפנה למשל לעמ' 13 ס' 1.
- ש. אני מבין שסביר היה שייצבו מכונות ייבוש החול מייד לאחר תיקון הצנרת?
- ת. נכון"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

27. וראו גם בעמוד 14 משורה 17:

"ש. האם נכון שאילו פעולת ייבוש החולה היתה כדבעי לא היינו רואים בדיקת רטיבות עם ערכים גבוהים כשנה לאחר מכן?
ת. אמרתי שמאחר ואני בפרקטיקה מסתובב בבתיים שתוקנו ולא תוקנו לאחר כשנה עד שנה וחצי, תחולת רטיבות בשיעורים אלה יכולה לנבוע מהיעדר ייבוש תקין".

על הנתבעות היה לתקן כל קו הצנרת

28. המומחה נשאל בעמוד 13 בשורה 23 האם בשנת 2017 היה אירוע חדש של כשל בצנרת ועל כך ענה כי מניח שלא. המומחה הסביר בהמשך דבריו שהצנרת באותו קו חלודה ולכן תיקון ראוי מחייב תיקון כל הקו:

"ש. האם נכון שאם ב 10.10.16 ואני מזכיר שהנזילה תוקנה לכאורה בינואר 2015, ובאוי' 2016 הקירות רטובים האם זה מעיד על נזילה פעילה... בהינתן שהנזילה התגלתה בינואר 2015 ואם באוקטובר 2016 הקירות רטובים האם זה מעיד על נזילה פעילה?
ת. לא זו האינדיקציה אלא בדיקת תקינות הצנרת שנעשתה יותר מאוחר ביוני 2017 עמ' 7 לחוו"ד.

ש. האם נכון שכאשר ביוני 2017 בוצעה בדיקת כשל בצנרת ונמצאו ממצאים חיוביים, זה מעיד על כך שהתקלה לא תוקנה?

ב"כ הנתבעות: יש כמה תקלות וגם המומחה מתייחס לכך בחוו"ד שחברי יפנה לתקלה המדוברת.

ב"כ הנתבעים: מפנה לעמ' 7 בחוו"ד ס' 2.

ת. כן. העובדה שיש כשל בצנרת מעיד בסבירות גבוהה לא בצורה מוחלטת שהכשל לא תוקן, ייתכנו גם כשלים אחרים אך זו סבירות גבוהה
ש. לגבי הסבירות הגבוהה. תסכים איתי שבבדיקת הכשל מיוני 2017 אין ממצאים אחרים ביחס לצנרת במבואה?

ת. תיקון צנרת .. הכשל הוא שחברות הביטוח מבטחות את צדדי ג' ובדר"כ מתקנים תיקון מקומי. ייתכן שבפרק הזמן נגרם כשל סמוך אליו שהוא כאילו אירוע חדש ובדיקת הבדק מטעם התובעים בדק את אותו קו. בודקים קו לאורך מסויים ושם נמצא כשל ואמר שראה כשל אך לא יודעים את מיקומו המדוייק אני מניח שזה לא אירוע חדש. כשבית המשפט שואל אותי האם התרשמתי שהצנרת באותו קו שבו יש אפשרות שאינני יכול לשלול שהיה אירוע חדש היתה חלודה במיוחד, ישנה והשאלה מכוונת לגבי הסתברות תקלה נוספת באותו צינור אני משיב שמאוד ייתכן מאחר שמדובר בצנרת ישנה. מדובר בבית ישן של 40 שנה בערך בקומה עליונה, הצנרת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

קרוזיבית, חלודה יכולה לגרום לאירועי כשל שונים במועדים שונים. בחו"ד החלפתי את כל קו הפרוזדור כחלק מתיקון ראוי לדעתי. אני לא מחליף את הצנרת בכל הבית".

29. בהמשך חקירתו ביום 22.9.20, המומחה השיב בעמוד 44 משורה 27 כי הישנות הרטיבות מעידה על אחת משתיים יבוש לא כראוי או שלא תוקן הכשל "קודם כול, זה תיאור של מה שהיה, לא הייתי במועד שהיה, אבל אם הדברים נכונים והנזילה אותרה ותוקנה ונזקי הרטיבות ממשיכים אז או שהכוונה לתכולת רטיבות שנשארה ולא התייבשה או שלא תוקנה באופן תקין."

30. בעמוד 45 בשורה 7 אישר שתיקון שלא צלח במשך שנתיים, אינו סביר.

31. המומחה עמד בחקירתו הראשונה בעמוד 14 משורה 21 על קביעתו כי אחוזי הלחות שנמצאו אינם תקינים
"ש. התייחסת בחו"ד לתקן ישראלי 1555 ולתקן 1629, מהידוע לך האם נכון ש 1629 הוא הרלוונטי לאריחי טרצות?
ת. כן. 1555 מתייחס לקרמיקה
ש. מהידוע לך האם נכון ששני התקנים מדברים על קיום לחות תחת הריצוף בסמוך לאחר עבודת הנחת הריצוף בלבד?
ת. כשבת המשפט שואל אותי האם הכוונה לריחוק בזמן מפעולת ההנחה או ריחוק ממקום הצינור אני מסביר שהתקן הישראלי מתייחס למועד היישום אי שם בשנות ה 80 מה היה ורואים גזירה שווה בין תחולת הרטיבות המותרת בתקינה לבין הרטיבות המותרת היום בפועל. בכל מצב לא תחרוג הרטיבות הכלואה במצע החול מהרטיבות המותרת במועד היישום 6% בחול ו 3% בשומשום. אם קיבלתי היום 10% ומדובר בחול זה אומר שמצע החול לא תקין ולא ראוי.
ש. בעמ' 10 לחו"ד ציינת שהריצוף במטבח קרמיקה, האם נכון שגם שם נמצאה רטיבות?
ת. נכון. שם ציינתי במפורש את המהות מתי מפרקים ומתי לא. קודם כל הרטיבות שנמצאה שם סמוכה לתקן 6.3. מאחר והריצוף הוא קרמי ולא ראיתי כמו שלא רואים בדר"כ בריצוף קרמי בעיות של גוונים והשפעה על הריצוף להבדיל מריצוף טרסות שהוא רגיש ביותר להכתמות. באיזור הריצוף שקלתי ובחנתי והגעתי למסקנה שיש לפרק את הריצוף ואת מצע החול ובאיזור המטבח בשל העובדה שלא מצאתי מפגע חזותי התייחסתי לייבוש בלבד."

32. בחקירתו השנייה, בעמוד 47 משורה 25 המומחה אישר שחלה החמרה בין שני התיקונים:
"ש: אז אני אמשיך בשאלה. אם בבדיקה הראשונה, למשל בסלון ראינו 8.4, ובבדיקה השנייה, כב' הש' הדר: 11.1, אני עוזר לך.
עו"ד גפני: 11.1,
העד, מר רון: כן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

ש: זה אומר בהכרח שהנזילה הייתה פעילה מאוד, כיוון שהמצע נרטב עוד יותר?
ת: תראה, אני לא יודע, בעיקרון יש החמרה. עכשיו, מאחר שאנחנו לא עושים את זה באותו מקום מדגם, יכול להיות שיש היקוות מים באזור מסוים ויש גליות, אבל בעיקרון זה מצביע על החמרה כי אני לא יודע בדיוק את המיקום שלהם.
ש: אוקיי. זה נכון שאם ממשיכה רטיבות להרטיב את מצע החול היא מרטיבה גם את הבטון שנמצא מתחת למצע החול?
ת: מן הסתם."

33. בעמוד 51 משורה 7 המומחה הסביר מה היה אמור להיות ההליך הנכון:
"אני אומר, יתרה מזאת, יש את הבודק, נכון? הוא הסביר מה לעשות כדי לבדוק את הדברים האלה, זה מה שעושים כשאומרים "יש לתקן את האביק", זה שייך לדלוחין, מתקנים ובודקים אומד מים, בודקים. אחרי זה יש להחליף את צנרת המים החמים, מחליפים, מתקנים ובודקים לחץ, זה הכול, זה ההליך הנכון. עכשיו, אני מגיע למקום שאומרים לי "הכול תוקן", המצב הוא שיש סימני רטיבות. אם הייתי, לא, שיהיה ברור, אם הייתי חושד היום שהמצב הוא לא תקין הייתי מורה על בדיקות."

34. וראו בעמוד 52 משורה 2:
"ת: למעלה מ-40 שנה, בערך, אני אומר, זו צנרת שכמעט עשתה את החיים הכלכליים שלה והפיזיים. עכשיו יש אירוע אחד, נבדק, אני אומר שתבין את הרעיון, האירוע נבדק. יכול להיות שעם הזמן יש כשל במקום אחר, אירוע שני, לכן אני אומר,
ש: אנחנו לא יודעים את זה.
ת: אני אומר, אתה צודק שלפני,
עו"ד יודיץ': תן לו להשלים.
העד, מר רון: שלפני ייבוש צריך לעשות בדיקה, זה מה שראוי, לפני ייבוש בודקים, ככה, זה הנהג, לא שולחים מישהו לייבש, אבל זה כנראה לא נעשה או שאני לא יודע בעצם."

על הנתבעות היה לתקן האיטום

35. בעמוד 55 בשורה 20 המומחה הסביר כי כאשר כלל בסעיף ט2 את האיטום כסיבה לכשל הוא התכוון לכשל באיטום שביצע הקבלן בתום העבודה. בעמוד 56 בשורה 10 המומחה הסביר שלא ידוע אם הקבלן ביצע האיטום במסגרת עבודה פרטית או במסגרת הביטוח. בשורה 25 הוא הסביר שהקבלן טען שלא הוא ביצע האיטום, אלא קבלן אחר. בעמוד 57 משורה 11 הסביר שלא בדק את האיטום כדי להימנע מעלויות מיותרות, אלא מסיק על דרך ההיגיון. בעמוד 57 משורה 26 שב ונשאל מי עשה את האיטום ועל כך ענה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

"זה אני לא יודע, אני יודע רק שהתובעת בשיתוף פעולה עם הנתבעת 2, זה שחר, הם ביצעו עבודת שיפוץ, בעבודת שיפוץ מבצעים חלק מהעבודה עם האיטום, אם לא עשו את עבודות האיטום אז הם כשלו."

36. בעמוד 67 בשורה 13 עומת עם טענת הקבלן כי לא עבד באיטום "לא יכול להיות שלא עבדו כי כדי לתקן את האביק אתה חייב לעבוד."

37. מכאן שגם אם בימ"ש יקבל טענת הנתבעות בסעיף 22 לסיכומיהן כי לא עבדו באיטום, המומחה קבע שהיה עליהן לעבוד באיטום.

חוו"ד מומחה בימ"ש קובעת כי טיפול הנתבעות היה רשלני

38. סיכום ממצאי המומחה מביא למסקנה שהנתבעות נכשלו באבחון הבעיה, ביצעו תיקון חלקי בלבד, וכך גרמו להחרפת הבעיה.

הנתבעות לא העמידו מי מהעדים שביקרו באופן אישי בבית התובעים

39. נוסף למסקנות המומחה לגבי הטיפול הרשלני של הנתבעות בדירה, לפני בימ"ש תצהיר מפורט של התובעת לגבי התנהלות רשלנית של נציגים שונים של הנתבעות שביקרו מעת לעת בדירה, לא זיהו את מקור הבעיה, תיקנו באופן חלקי ולא השלימו עבודתם ואף מסרו מצגים כוזבים.

40. הנתבעות לא העמידו מי מבעלי המקצוע שביקרו בדירה כדי לסתור טענות התובעת, והעדים מטעמן היו עדים שהסתמכו על מסמכים שמתעדים מידע שנמסר על ידי אותם בעלי מקצוע שביקרו בדירה. לפי הפסיקה, מחדל הנתבעות בעניין זה מקים חזקה שאם מי מבעלי המקצוע היה מעיד, עדותו הייתה לחובת הנתבעות. לעניין המשמעות של הימנעות מהגשת ראיה חיונית ראו ע"א 4697/05 גבאו אסטבלישמנט נ' דוד דודאי [פורסם בנבו] (27.8.12).

41. כך למשל, אם היה מעיד בעל המקצוע שביצע התיקון בשנת 2015, אפשר היה לברר עמו מדוע לא עשה בדיקת לחץ מים, כפי שהסביר המומחה מטעם בימ"ש שהיה על הקבלן לבצע. אם אותו בעל מקצוע עשה הבדיקה, מה היו הממצאים והאם שיתף מי מטעם הקבלן בתוצאות הבדיקה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

42. כך למשל, אם הנתבעות היו מעידות את השמאי פוזן, אפשר היה לברר עמו מדוע ארך זמן כה רב ממועד ביקורו בדירה בחודש מרץ ועד המועד שהנתבעות גיבשו הצעה לתיקון ותגובתו לטענות השונות בעניינו שהעלתה התובעת. הדברים יפים גם לגבי "רן שפיר ועילאי" ועוד נציגים שונים שהתובעת מתחה עליהם ביקורת קשה.

43. הנתבעות טענו בסעיף 16 לסיכומיהן שפלט המחשב עליו התבסס העד מטעמם מר פלד, הינו רשומה מוסדית ו"יש לקבל את האמור בו כראיה שלא נסתרה". גם אם לא נסתרה הטענה שהפלט נכתב מעת לעת בזמן אמת, אין לקבל עמדת הנתבעות לפיה תוכן הרישומים שנעשו על בסיס דיווח של עובדי הנתבעות, אמת.

בימ"ש דוחה טענת הנתבעות לפיה התובעים מנעו תיקון הדירה

44. בסעיף 9 לסיכומי הנתבעות הן טענו כי על אף שהתובעים רכשו ביטוח המקנה תיקון ולא פיצוי הם "סרבו לאורך כל הדרך לביצוע תיקון ע"י הנתבעות". הן חזרו על טענה זו גם מסעיף 42 לסיכומיהן. טענה זו ראוי הייתה שלא תעלה כלל. זאת, מכיוון שהתובעים נתנו מספר הזדמנויות לנתבעות לבצע התיקון. בחלוף מספר שנים ומספר כישלונות כמתואר ע"י מומחה בימ"ש, והתנהלות בעייתית של נציגיהן, כמתואר על ידי התובעת, תיאור שלא נסתר על ידי מתן תצהירים נגדיים, התובעים איבדו האמון ביכולת הנתבעות לבצע התיקונים.

הטענה שהתובעת אישרה שביעות רצונה

45. הנתבעות טענו בסעיף 20 כי התובעת אישרה ביום 1.3.06 (כך במקור –ע.ה.) בכתב שביעות רצונה עת הסתיימו העבודות. אין לראות באישור, את שמצאו בו הנתבעות. להבדיל מהתקנת ברז למשל שאפשר לבחון ללא בעל מקצוע את תקינות פעולתו, אין לצפות שהדיוט יבחין שתיקון נזילה שגרמה רטיבות אכן תוקן כראוי כשבעל המקצוע מודיע שהעבודה הסתיימה.

המבטחת האשימה הקבלן ברשלנות

46. אם לא די בכל אלה, למרות שבעת הגשת הסיכומים הייצוג היה משותף, כאשר הגישה המבטחת כתב הגנתה היא האשימה הקבלן ברשלנות. בימ"ש מאמץ טענת המבטחת, אולם מכיוון שהמבטחת הודיעה כי לא יהיה על בימ"ש להכריע על חלוקת אחריות בין המבטחת ובין הקבלן, המסקנה היא ששתייהן נושאות באחריות יחדיו בשל רשלנות הקבלן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

הטענה שהקבלן לא היה חייב לתקן איטום מעל לגבול החבות בהתאם להסכם עם המבטחת

47. הנתבעות הפנו בסעיף 16 לסיכומיהם לרף העליון של חבות המבטחת לעניין נזק איטום בסך של 15,000 ₪. אולם טענה זו לא מסייעת לנתבעות. זאת, מכיוון שבזמן אמת הן לא אבחנו צורך בתיקון מעבר לחבות והעמידו התובעים על קושי זה. לא זו אף זו, הנתבעות עמדו על כך שלא עבדו באיטום.

48. לא זו אף זו, הקבלן טען בכתב הגנתו שמעל הסך של 15,000 ₪, על המבטחת לשאת בעלות מעבר לגבול החבות בהתאם להסכם בין הנתבעות ואילו בסיכומים הנתבעות טענו שכלל לא היו אמורות לשאת בתשלום מעבר לרף זה. בפועל גם לא הוכח שהיה מקום לתיקון האיטום מעבר לסך של 15,000 ₪.

בימ"ש קובע כי המבטחת לא עמדה בהתחייבותה החוזית ושתי הנתבעות התרשלו

49. אשר על כן, בימ"ש קובע שהמבטחת לא עמדה בהתחייבותה החוזית לתקן הנזילה בדירה ושתי הנתבעות התרשלו, הן באופן בו לא אבחנו נכון מקור הבעיה והן באופן בו התנהלו כלפי המנוחה והתובעת במשך תקופה ארוכה, בה לא הצליחו לתקן הנדרש.

דיון בנזק

50. לאחר שבימ"ש קבע כי המבטחת הפרה התחייבותה החוזית ושתי הנתבעות התרשלו באופן שיפוּלך בדירה, על בימ"ש לקבוע שווי הנזק שנגרם כתוצאה מהפרת החובה החוזית וההתרשלות.

עלות התיקון

51. בעמוד 71 בשורה 1 הנתבעות הודיעו כי הן מקבלות חו"ד של המומחה מטעם בימ"ש לעניין הנזק. לעומת זאת, התובעים ניסו לשכנע בימ"ש כי המומחה טעה בהכנת האומדן. התובעים ביקשו בכתב התביעה מבימ"ש לאמץ חו"ד של המומחה מטעם המהנדס ארתור וייס, אשר אמד את הנזקים בסך של 112,800 ש"ח. עלות זו אינה כוללת נזקים נוספים, כגון בצ"מ בשיעור 15% לפחות, אובדן שכר דירה בגין כל התקופה בה הדירה לא הייתה ראויה למגורים ואינה ניתנת להשכרה במצבה וכן בגין תקופת ביצוע עבודות השיקום ותיקון הנזקים בבית הנאמדת בכחודשיים, עלות כלים סניטריים במקרה של אובדן במהלך תיקון הליקויים, עלות נזקים נוספים שעשויים להתגלות במהלך תיקון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

הנזקים הידועים, אובדן ערך הבית, ועוד. לכן, חקירת מומחה בימ"ש ע"י התובעים נועדה לשכנע בימ"ש כי עליו לאמץ חו"ד של המומחה מטעמם.

רשלנות הנתבעות גרמה לנזק

52. כאמור לעיל, הנתבעות הודיעו כי אינן חולקות על האומדן של הנזק בחו"ד של המומחה מטעם בימ"ש. הן מיקדו חקירת המומחה מטעם בימ"ש לגבי הטענה שאין קשר סיבתי בין הנזק ובין הפעולות שביצעו. פרוטוקול חקירתו השנייה של המומחה משקף העלאת סברות והנחות שונות שלשיטת הנתבעות אמורות להביא למסקנה שאין להן אחריות לנזק. אולם, המומחה עמד בתשובותיו על כך, שאין בטענה שאי אפשר לשלול התקיימות סברות והנחות כאלה ואחרות, כדי לשנות חו"ד.

53. כאמור לעיל, המומחה קבע שעבודת הנתבעות הייתה רשלנית וכי ישנו קשר סיבתי בין הרשלנות לנזק, תוך הבאה בחשבון של הצורך לחלוק באחריות. לכן, לא היה די בהעלאת הנחות וסברות שיתכן והיו סיבות אחרות לגרם הנזק, או שמדובר בשני אירועים שונים כביכול, ללא הבאת ראיות לעניין סברות והנחות אלה.

54. הנתבעות טענו בסעיף 10 לסיכומיהן כי מדובר בשני אירועים שונים. גרסה זו מבוססת על עדות מר פלד שכלל לא ביקר בדירה וגם לא עלתה בהזדמנות הראשונה. כמו כן, התובעים לא נדרשו לשלם השתתפות עצמית נוספת ומומחה המבטחת פוזן ציין בתוספת לחו"ד מיום 21.6.16 כי "העבודות בדירה טרם הושלמו". כמו כן, בהעדר ממצאי בדיקת הלחץ בתום התיקון הראשון, אין לנתבעות ראייה שהתיקון הסתיים בהצלחה. בעניין זה, אין להן, אלא, להלין על עצמן.

55. כאמור לעיל, הנתבעות מיקדו חלק ניכר מחקירת המומחה מטעם בימ"ש בהעלאת השערות, הנחות וסברות. בכל פעם שהמומחה לא שלל אותן השערות, הנחות וסברות, טענו שהמומחה כביכול מצדד בעמדתם, כפי שעשו בסעיף 10 ובסעיף 13 לסיכומיהם לגבי הגרסה לקיום שני אירועים שונים.

56. בהליך אזרחי, להבדיל, מהליך פלילי, אין די בהצבעה על ספק סביר. בימ"ש מכריע לפי מאזן הסתברויות. לנוכח המפורט עד כה, בימ"ש מעדיף גרסת התובעים של כשל אחד שלא טופל כראוי, כפי שקבע המומחה מטעמו, על פני עמדת הנתבעות בסעיף 30 לסיכומיהם, ולכן קובע שהנזק החרף כתוצאה מטיפול רשלני באותו כשל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

חלוקת אחריות בין התובעים ובין הנתבעות לגרם הנזק

57. על אף שבימ"ש קבע כי רשלנות הנתבעות גרמה לנזק יש להביא בחשבון לגבי הסכום בו בימ"ש יחייב הנתבעות חלקם של התובעים באחריות לגרם הנזק.

58. המומחה הסביר בעמוד 58 משורה 5 כי כאשר ציין בסעיף 3ט בשורה השלישית, "כשלים הנובעים מתחזוקה לקויה" הוא התכוון לחובת בעלי הדירה להחליף הצנרת המסוימת לאחר כארבעים שנה:

"אנחנו זוכרים, אמרנו 40 שנה, אני לא בחנתי איזה סוג צנרת, אבל זו צנרת פלדה שהיא קורוזיבית, נדמה לי שאין מחלוקת לגביה. אם בתום החיים הכלכליים של הצנרת להחליף אותה זה בסדר, אם אתה עושה את זה אחרי 20 שנה אז בשביל מה? הצנרת הזאת, אנחנו יודעים היום שהצנרת הזאת היא כושלת בגלל הרבה מאוד דברים במבנה שלה, בגלל שיש לה תפר, ש: כן, אבל מה זה תחזוקה? איזו תחזוקה אני, איזו תחזוקה אני כבעל דירה צריך לעשות כדי למנוע נזילה?"

ת: אז אני אומר,

ש: מה זה תחזוקה לקויה?

ת: אני אומר, אני אומר, ברגע שהצנרת היא קורוזיבית מחליפים את הצנרת."

59. בעמוד 59 משורה 1 המומחה הסביר שעל בימ"ש להביא בחשבון את המשמעות הכספית של חובת בעל הדירה להחליף בנסיבות שמצא את הצנרת, לעניין חלוקת האחריות שכן הוא המליץ להחליף מרבית הצנרת.

60. בעמוד 64 משורה 12 המומחה אישר כאשר נחקר על ידי הנתבעות כי בתשובה לשאלת הבהרה מיום 24.2.19 קבע חלוקת אחריות בין 60 ל-70 אחוז בשל כשל הנזילה ובין 30 ל-40 אחוז בשל כשלי איטום וכשלים הנובעים מתחזוקה.

החלפת הריצוף במטבח

61. התובעים טענו בסעיף 15 לסיכומיהם כי יש לאשר את החלפת כל הריצוף, גם במטבח, כפי שקבע המומחה מטעמם. התובעים ביקשו מבימ"ש לא לקבל ממצאי המומחה מטעם בימ"ש בעניין זה.

62. בחקירתו הראשונה, בעמוד 15 משורה 1, המומחה מטעם בימ"ש עמד על עמדתו כי אין להחליף הריצוף במטבח, אלא לייבש בלבד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

ש. במצב בו החול תחת הריצוף רטוב מספר שנים, מדוע לא אישרת החלפת החול וכתוצאה מכך הריצוף במטבח?

ת. התוצאה של תכולת הרטיבות במטבח הוא 6.3 שלא תקינה אך בסמוך ל 6%. לא מצאתי לנכון מאחר שלא ראיתי סימני הכתמה בריצוף הקרמי הוא ללא מפגע ומה שנוטר הוא 0.3% עודף שקלתי לייבש את המצע לא צריך להחליף

ש. תסכים איתי שאין מחיצה המונעת התפשטות רטיבות בין הסלון למשל או המבואה צמודים למטבח למטבח?

ת. נכון אבל לא רלוונטי. אנו עושים שתי פעולות בפעולת התיקון. אחת פירוק של כל האיזור הסובב במטבח ואין שם כבר רטיבות, והשניה ייבוש של איזור המטבח ולכן אין רטיבות, אין גלישות כבר"

63. המומחה שלל בעמוד 15 משורה 19 פיזור מי דלוחין מתחת לריצוף

ש. ידוע גם מחו"ד שיש טענה שגם מי דלוחין התפזרו מתחת לריצוף ומדובר במים שהם פחות נקיים בלשון המעטה ממים חמים ומכאן שסביר להניח שגם מי דלוחין זיהמו את החול?

ת. יש ריחוק רב בשטח והטענה לא נטענה מעולם. כדי להוכיח טענה כזאת עושים בדיקה כימית, בדיקה של חומרי ניקוי במערכת הדלוחין להבדיל משופכין. שופכין זה הביוב ודלוחין זה שימוש בכיור ובמקלחת ולא באסלה. ההרכבים הכימיים שונים וניתן להגיע לזה, והטענה לא נטענה, כדי לטעון זאת טוענים בבדיקות כימיות ולא טענו".

64. בעמוד 15 משורה 27 המומחה הסביר שכשל בקומה העליונה לא בהכרח יבוא לידי ביטוי

באותו מקום בקומה מתחתיו

ש. ציינת שגם בדירה התחתונה נמצאו בה סימני רטיבות בתקרה ובקירות, האם נכון שמצאת סימנים כאלה באיזור בדירה התחתונה מתחת למטבח בדירת התובעים?

ת. תפנה אותי

ש. עמ' 10 למטה פסקה אחרונה?

ת. אין ציון, אין ייחוס למטבח. כשבית המשפט שואל אותי האם האזורים שצינתי בש' אחרונה נמצאים מתחת למטבח שבדירת התובעים אני אומר שמתחת לדירה אך איני יודע אם זה מתחת המטבח וזה לא רלוונטי כי אין קשר בין מיקום נזק או כשל בקומה עליונה לנזק מתחתיו. אם כשל של מים מופיע בצנרת הרטיבות יכולה להופיע במקום אחר, זה תלוי באיכות הבטון או האיטום. כשבית המשפט שואל אותי האם מצד שני כאשר נזק בדירה תחתונה מופיע מתחת לכשל בדירה העליונה זה אמור להצביע על קשר סיבתי בין הנזק בדירה העליונה לנזק שנצפה בקומה תחתונה אני מסביר שיש קשר אך לא במיקום הגיאוגרפי כלומר יכול להיות כשל בחדר רחצה ויפיעו שם ויש קשר הדוק למוקדי כשלים באינסטלציה למעלה אך אין קשר בין המוקד למעלה ומלמטה. כשבית המשפט שב ושואל הכיצד נזק בצינור בדירה עליונה לא אמור להיות מקושר סיבתית לכתם רטיבות שנמצא מתחת לאותו כשל בדירה העליונה אני אומר שזו הנחת עבודה שלא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

קיימת כאן ואני מסביר באופן כללי. הכשל הוא באיזור בפרוזדור ובדלוחין בחדר רחצה. כשבית המשפט שואל אותי האם כתמי הרטיבות בדירה התחתונה לא היו מתחת לשני המוקדים שציינתי כרגע אני אומר שראיתי סימני רטיבות שם אך הם לא מעידים באופן כללי על תאימות הקשר, אין קשר ישיר אחד לשני. בהיעדר תקרה בית המשפט צודק מים מלמעלה ירדו למטה. בגלל שיש באמצע אלמנט בטון הוא משנה את הכל המים מותנים בצפיפות הבטון והמים מגיעים ממקום אחד ועוברים. הגעתי לקומה תחתונה רק לראות אינדיקציה לא התבקשתי לקשור בין האירועים."

65. בעמוד 61 משורה 25 המומחה הסביר את האומדן שקבע לגבי פירוק סלקטיבי של אריחי ריצוף במטבח, ודחה טענת התובעים שיהיה צורך להחליף את כל הריצוף למען האחידות והחזרת המצב לקדמותו, אם ייגרם נזק לאריחים במהלך הפירוק.
"ת: זה הכול "אם". תראה, אם אנחנו עושים פירוק מבוקר אז העלות גם היא יותר גבוהה של הפירוק של האריח עצמו ואני לא רואה בזה בעיה, כלומר, אני אעשה פירוק מבוקר, חותך בדיסק."

66. בימ"ש לא מצא טעות בולטת בממצאי המומחה מטעמו ולכן דוחה בקשת התובעים לפסוק בניגוד לקביעתו בעניין החלפת ריצוף המטבח.

החלפת כל הצנרת בדירה

67. התובעים טענו בסעיף 16 לסיכומיהם כי יש לאשר את החלפת כל הצנרת, כפי שקבע המומחה מטעמם. התובעים ביקשו מבימ"ש לא לקבל ממצאי המומחה מטעם בימ"ש בעניין זה. הנתבעות חלקו בסעיף 24 לסיכומיהם, ובצדק, על טענה זו.

68. בימ"ש שב ומפנה לדברי המומחה מטעמו בעניין חלוקת האחריות. רכישת פוליסה לתיקון נזקים, אינה באה במקום תחזוקה הכרחית של הדירה, לרבות החלפת כל הצנרת לאחר תקופת בלאי של צנרת פלדה.

69. אין מקום לחייב המבטחת לממן עבור המבוטח החלפת צנרת שטרם כשלה. אולם, הצד השני של אותה מטבע הוא שעל חברת ביטוח לבדוק היטב לפני שמבטחת דירה במצב בעייתי מבחינת סוג ואורך חיי צנרת. היה ולקחה עליה לבטח הדירה, לא תשמע טענה, כפי שעלתה כאן שגם אם הצנרת כשלה, הכשל הוא באחריות המבוטח.

70. בימ"ש לא מצא טעות בולטת בממצאי המומחה מטעמו ולכן דוחה בקשת התובעים לפסוק בניגוד לקביעתו בעניין החלפת הצנרת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

עלות החלפת הצנרת בחדר רחצה והחול והריצוף במסדרון

71. התובעים טענו בסעיף 17 לסיכומיהם כי יש להוסיף לעלות החלפת הצנרת בחדר הרחצה והחול והריצוף במסדרון הסמוך לו, את חידוש האיטום, כפי שקבע המומחה מטעמם. התובעים ביקשו מבימ"ש לא לקבל ממצאי המומחה מטעם בימ"ש בעניין זה.

72. התובעים לא הפנו בסיכומיהם לחקירת המומחה בעניין זה ומכאן שלא אפשרו לבימ"ש לשמוע את עמדתו. לכך יש להוסיף שהערכה בין עמדת התובעים לעמדת המומחה מטעם בימ"ש עומדת על סך של 1,000 ₪.

73. בימ"ש לא מצא טעות בולטת בממצאי המומחה מטעמו ולכן דוחה בקשת התובעים לפסוק בניגוד לקביעתו בעניין עלות החלפת הצנרת בחדר רחצה והחול והריצוף במסדרון.

פגיעה קונסטרוקטיבית

74. בעמוד 49 משורה 24 המומחה קבע כי לא הוכח שקיימת פגיעה קונסטרוקטיבית העד, מר רון: אמרתי נכון, מן הסתם, אם יש מעבר של מים, אבל אם רוצים לראות אם יש השפעה קונסטרוקטיבית לתקרה, אורך חיים שלה, פגיעה בבטון, אז אנחנו אומרים שלא בהכרח. כדי לבדוק את זה יש לעשות בדיקה פולשנית כשמשום מה הטענות בנושאים האלה הן נשמעות אבל מעט, ואני עושה את זה הרבה, מעט מאוד אנשים מוכיחים את הטענה, קשה מאוד להוכיח את זה, אני אומר פיזית. קודם כול עושים בדיקה,".

75. התובעים לא טענו בעניין זה בסיכומיהם.

שיקום ארון

76. בסעיף 18 לסיכומיהם, התובעים טענו כי יש לאשר את עלות התקנת ארון בחדר הארונות כפי שקבע המומחה מטעמם. התובעים ביקשו מבימ"ש לא לקבל ממצאי המומחה מטעמו בעניין זה.

77. בעמוד 61 משורה 5 המומחה הסביר את האומדן שקבע לגבי שיקום הארון "עו"ד גפני: בסעיף 16 בעמוד 19 יש דיון בארון גדול מאוד ויש פער ניכר בין הערכתך 5,500 שקלים להערכת מומחה התובעים, ושאלתי היא האם קיבלת הצעת מחיר לשיקום הארון לפני שקבעת כשליש מהעלות שהוערכה על ידי מומחה התביעה, או שיש לכך סיבה אחרת?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

העד, מר רון: לא, אני התייחסתי, קודם כול ביקרתי במקום וראיתי מה צריך לשקם ומה לא. אמרתי שהדברים הבולטים לעין זה היה הנושא של המדפים. אמרתי פירוק מדפים והתקנה חוזרת, זה מה שראיתי, בסעיף 17, 16, סליחה. אני אומר, גם תיעוד שראיתי לפני שהגעתי לפה, ראיתי שאין לו גב בכלל, לארון, אז אני אומר, ברגע שאין גב אתה רואה בדיוק את המבנה של הארון, כלומר, זה לא ארון שכולל גב, אתה רואה את הבעיה."

78. בימ"ש לא מצא טעות בולטת בממצאי המומחה מטעמו ולכן דוחה בקשת התובעים לפסוק בניגוד לקביעתו בעניין התקנת ארון בחדר הארונות.

בצ"מ

79. בכתב התביעה התובעים העריכו נזקים בלתי צפויים שיכול ויתגלו ו/או יחמירו עד למועד ביצוע עבודות השיקום – לצורך חישוב אגרה, בסך של 15,000 ₪. בעמוד 62 משורה 3 המומחה מטעם בימ"ש הסביר באופן דומה מדוע לא אישר בצ"מ "אני אומר, במחירים שלי שהתייחסתי אליהם אני כבר כולל את הבצ"מ, הבצ"מ הוא בסביבות 5 אחוז וזה הגבולות שאני רואה, אני לא צריך להוסיף עוד 5 אחוז, זה מה שאני אומר."

80. בסעיף 21 לסיכומיהם, התובעים טענו שעלות השיפוץ אותו ביצעו לאחר הגשת כתב התביעה עמדה על סך של 141,000 ₪ ולכן עמדו על חיוב בבצ"מ. בימ"ש קובע כי על התובעים היה לתקן כתב התביעה בהתאם. משלא עשו כן, אין לחייב בגין שיפוץ שנעשה בפועל לאחר הגשת כתב התביעה.

81. בימ"ש לא מצא טעות בולטת בממצאי המומחה מטעמו ולכן דוחה בקשת התובעים לפסוק בניגוד לקביעתו בעניין בצ"מ.

שטיפת בטון

82. בעמוד 63 משורה 7 המומחה הסביר מדוע לא קיבל אומדן המומחה מטעם התובעים לגבי שטיפת הבטון

ת: ההתייחסות שלי היא ל-35 שקל כפול 70 מטר, זה בקירוב 2,500 שקל, זה המחירים.
ש: אתה מבסס אותם על מחירון דקל?
ת: מחירון דקל, תוך התאמה לניסיון המקצועי שלי, כן, בהחלט."

83. התובעים לא טענו בעניין זה בסיכומיהם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

פיקוח הנדסי

84. בסעיף 19 לסיכומיהם, התובעים טענו כי יש לאשר את עלות הפיקוח כפי שקבע המומחה מטעמם. התובעים ביקשו מבימ"ש לא לקבל ממצאי המומחה מטעמו בעניין זה.

85. בעמוד 63 בשורה 23 המומחה הסביר מדוע לא קיבל אומדן המומחה מטעם התובעים לגבי פיקוח הנדסי

"זה נגזרת של העלויות המופחתות יחסית אליכם, אתה שואל למה 10,000, הוא 10,000 כי היקף העבודה שלו היה יותר גדול ואני 6,500."

86. בימ"ש לא מצא טעות בולטת בממצאי המומחה מטעמו ולכן דוחה בקשת התובעים לפסוק בניגוד לקביעתו בעניין עלות הפיקוח.

בימ"ש מאמץ חו"ד של המומחה

87. המומחה קבע עלות תיקון בסך של 90,470 בתוספת מע"מ וחלוקת אחריות.

88. על פי הפסיקה, בית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה שמינה, אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת (ע"א 293/88 חברת יצחק נימן להשכרה בע"מ נ' רבי [פורסם בנבו] 31.12.88, בר"מ 5171/07 מנשה נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה חולון [פורסם בנבו] 31.12.07, א' גורן סוגיות בסד"א 496 (מהדורה 11, 2013).

89. כמפורט לעיל, בימ"ש לא מצא טעות בולטת בחו"ד הן לעניין מרכיבי אומדן התיקון והן לעניין חלוקת האחריות בשים לב לחובת בעלי דירה להחליף הצנרת בנסיבות שמצא המומחה לעניין סוג הצנרת וחלופי הזמן מאז הותקנה.

90. המומחה הכין חו"ד מפורטת ומנומקת לגבי כל טענה וטענה ולא נטען לחוסר בקיאות או ידע של המומחה על יסוד פסיקות המטילות דופי במקצועיותו.

91. כמו כן, כאמור לעיל, התובעים הסתירו בזמן אמת מבימ"ש עלויות השיפוץ שבוצע בשנת 2019 בפועל, כמתואר מסעיף 45 לסיכומי הנתבעות.

92. לכן, בימ"ש מאמץ עלות התיקון לרבות חלוקת האחריות וקובע בהתאם חלוקת אחריות ביחס של כשני שלישים מול כשליש.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

93. לכן, בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים הסך של 70,000 ₪.

פיצוי בגין אובדן הכנסה בעת התיקון העתידי

94. התובעים ביקשו בסעיף 25 לסיכומיהם לחייב הנתבעות בסך של 10,000 ₪ עקב הפסד דמי השכרה "לתקופת התיקון".

95. המומחה מטעם ביהמ"ש קבע בחו"ד שבשל היקף העבודות, לא ניתן להתגורר במבנה בעת פעולת הייבוש וריצוף החדרים כחודשיים ימים, בהם יש צורך בדיוור חלוף. לכן, בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים סך של 10,000 ₪ לפי סך של 5,000 ₪ לחודש וזאת על פי החלק השני של חו"ד שעסק בקביעת דמי שכירות ראויים. לכן, על אף שהתיקון כבר בוצע, בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים אובדן הכנסה מהדירה בסך של 10,000 ₪.

פיצוי בגין דיוור חלוף בגין התיקון שבוצע

96. בסעיף 25 לסיכומיהם, התובעים ביקשו לחייב הנתבעות לשלם להם בגין דיוור חלוף עת בוצע התיקון בדירה. אולם, גרסת התובעים הייתה שהמנוחה והמטפלת שהו אצל חברה שסוכם עמה כי ישלמו לה אם ישולם פיצוי. על התובעים היה להעיד את החברה בעניין זה. ממילא בימ"ש פיצה במידה מסוימת את התובעים בגין הקשיים באותה תקופה במסגרת הפיצוי הלא ממוני. לכן בימ"ש דוחה התביעה לפיצוי ממוני בעניין זה.

פיצוי בגין תשלום למאתר נזילות

97. התובעים טענו בכתב התביעה כי ביום 25.6.2017 בוצעה בדיקת איתור רטיבות בבית על-ידי חברת חגי איתור נזילות מים בע"מ (להלן: "חגי"). בבדיקה נמצאה רטיבות בכל קירות הבית, לרבות ביחידה התחתונה, וכן זוהה מקור דליפת המים בצנרת הבית, דליפה שלא אותרה ולא תוקנה ע"י מי מהנתבעות במשך כשנתיים וחצי. בנוסף העלתה הבדיקה, כי מצע החול בדירה רווי במים, וכי יש לטפל בכך ללא דיחוי. התובעת נשאה בעלות הבדיקה בסך של 2,106 ש"ח. התובעים חזרו על הבקשה בסעיף 29 לסיכומיהם.

98. הנתבעות טענו כי הביטוח אינו מכסה עלויות פרטיות. אולם, בנסיבות כישלון של הנתבעות לבצע התיקון כראוי במשך זמן רב, אין בהוראות הפוליסה כדי להועיל. לכן מחייב הנתבעות לשלם לתובעת הסך של 2,106 ₪. לעניין זה, אין מקום להחיל חלוקת האחריות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

פיצוי בגין תשלום למומחה

99. התובעים טענו בכתב התביעה כי נוכח הנזקים הכבדים בבית, ולנוכח תוצאות בדיקת הרטיבות, ביקר בבית ביום 9.7.2017 המהנדס ארתור וייס וכי התובעת נשאה בעלות שכר טרחת המומחה בסך של 3,510 ש"ח. התובעים חזרו על הבקשה בסעיף 29 לסיכומיהם. כאמור לעיל, בימ"ש קבע כי הנתבעות התרשלו בביצוע התיקון ולכן התובעים נאלצו להיעזר בחו"ד של מומחה. חו"ד של המומחה מטעם התובעים אינה שונה באופן מהותי מחו"ד של המומחה מטעם בימ"ש. לכן, בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים הסך של 3,510 ₪. גם לעניין זה, אין מקום להחיל חלוקת האחריות.

פיצוי בגין אובדן הכנסות משכר דירה

100. התובעים טענו בכתב התביעה שבשל מצב הבית שאינו ראוי למגורים, היחידה בה התגוררה האם המנוחה לא הושכרה. לפיכך, למצער ממועד פטירת המנוחה בחודש מרץ 2017 היה הבית בר השכרה, אך לא הושכר. הם טענו שמדובר בהפסד דמי שכירות בסך של 5,000 ₪ על פי הערכה זהירה המבוססת על נתוני השוק ועלות שכ"ד של דירה דומה באזור, כפול 10 חודשים שהם 50,000 ₪ עד למועד הגשת התביעה. עוד טענו כי כל עוד לא יתוקנו הנזקים בדירה באופן שישיבו את המצב לקדמותו ויאפשרו את השכרת הבית, נגרם לתובעת נזק בסך 5,000 ₪ בחודש. לצרכי אגרה, העמידה התובעת את רכיב זה של התביעה על סך של 80,000 ₪.

101. מסעיף 24 לסיכומי התובעים עלה שתיקנו הדירה בשנת 2019, דהיינו, מעל לשנה לאחר הגשת התביעה.

102. בסעיף 25 לסיכומיהם, התובעים הפנו לחו"ד השמאי מטעם המבטחת פוזן מיום 20.3.17 בה קבע כי "אין ספק כי במצבה הנוכחי של הדירה לא ניתן להתגורר בה". עוד טענו, שהנתבעות שלחו מומחה מטעמן רק בחודש יולי.

103. על יסוד חו"ד של שמאי הנתבעות, בימ"ש קובע כי לאחר פטירת המנוחה, הוא המועד ממנה התובעים מונים את תקופת הפיצוי, הדירה לא הייתה ראויה למגורים.

104. המומחה מטעם בימ"ש התבקש לבדוק את אומדן דמי השכירות הראויים. המומחה הסביר שלקח במסגרת שיקוליו, מיקום הנכס ואופי הסביבה, היות הדירה ללא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

- ליקויי בנייה מהותיים, מצוקת החנייה במהלך שעות היום, שטח הדירה ורמת הגימור של הדירה. המומחה ציין שהמצב התכנוני ומצב הרישוי אינם נוגעים למטרות חוות הדעת.
105. המומחה קבע לאחר בחינת מכלול הנתונים וביצוע ההתאמות הנדרשות ובין היתר שנת בניית המבנה ולרבות אופן חלוקת הדירה לחדרים, כי ראוי לאמוד את דמי השכירות הראויים בגין הדירה בגבולות הסך של 5,000 ₪.
106. הנתבעות טענו מסעיף 31 לסיכומיהם כי התובעים לא עמדו בחובתם להקטנת נזק, פעלו בחוסר תום לב והסתירו מבימ"ש עובדות מהותיות.
107. חלוקת האחריות שקבע המומחה אומצה ע"י בימ"ש ולכן על בימ"ש להכריע לעניין משך תקופת הפיצוי. התובעים, כאמור לעיל, ביקשו, מטעמי אגרה, לחייב הנתבעות בגין 16 חודש, עשרה חודשים עד מועד הגשת התביעה ושישה חודשים לאחר הגשת התביעה.
108. הנתבעות טענו בסעיף 33 לסיכומיהם כי זו ליבת המחלוקת ובסעיף 34 טענו כי התובעים לא הקטינו נזקיהם והסתפקו בטענה שהפרוטה לא הייתה בכיסם ובפועל המתינו עד שהמומחה מטעם בימ"ש יבקר בדירה וזאת כדי להעצים סכום התביעה. רק לאחר שהמומחה ביקר בדירה השמישו אותה להשכרה.
109. בימ"ש לא מצא תשובה הולמת לטענת הנתבעות מסעיף 35 לסיכומיהן לפיה, עולה קושי לקבל הגרסה לקושי כלכלי שעה שמדובר בשני תובעים, אח ואחות, כאשר לתובעת יותר מדירה אחת בבעלותה. בפועל, התובעת אישרה שהתובעים נשאו בעלות השיפוץ במשותף.
110. כשם שבימ"ש העיר לנתבעות בעניין מחדלם להעיד עדים נדרשים, כך עליו להעיר לתובעים שמחדלם להעיד התובע ולו לעניין "ליבת המחלוקת", דהיינו, בסוגיה האם פעלו להקטנת הנזק לאחר פטירת המנוחה, שעה שירשו זכויות המנוחה בבית, פועלת לחובתם.
111. אולם, טענת הנתבעות יפה רק לגבי התקופה שלאחר הגשת התביעה, שכן רק בחודש יולי 2017 מומחה הנתבעות הגיע לדירה. מכאן שבחלוף כחודש עד חודשיים ממועד הביקור, היה על התובעים לגבש עמדתם ביחס לכוונת הנתבעות לבצע התיקון. ככל שהגיעו למסקנה שאין בכוונת הנתבעות לבצע תיקון סביר, או לפצות אותם, לשביעות רצונם, היה עליהם להקטין הנזק על ידי הגשת התביעה כבר בחודש ספטמבר ולבקש מבימ"ש למנות מומחה כדי שיתרשם מהדירה בטרם תשופץ. בנסיבות אלה, סביר להניח שבימ"ש היה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

נעתר לבקשה ומומחה מטעמו היה מגיע לדירה לא יאוחר ממועד הגשת התביעה בפועל בחודש דצמבר.

112. לכן, בימ"ש מאשר תקופת הפיצוי עד חודש דצמבר, סה"כ תשעה חודשי פיצוי. לנוכח חלוקת האחריות, הנתבעות ישלמו לתובעים הסך של 30,000 ₪.

פיצוי בגין הוצאות החזקת הדירה

113. התובעת טענה בכתב התביעה כי בכל התקופה בה הדירה אינה ראויה למגורים ועל כן אינה מושכרת, היא נושאת בהוצאות החזקה קבועות כגון ארנונה. הוצאות אלה היו מושתתות על דייר שהיה מתגורר בנכס, לולא מצבו שאינו מאפשר השכרתו. לצרכי אגרה, ותוך הערכה זהירה של משך ההליך השיפוטי, העמידה התובעת את רכיב זה של התביעה על סך של 8,000 ₪. התובעים חזרו על הבקשה בסעיף 25 לסיכומיהם.

114. על התובעים היו להגיש אסמכתאות לביסוס הטענה לקיום הוצאות "ארנונה חשמל טלפון מים" לפחות עד מועד הגשת התביעה, ולא להתבסס על הערכה. משלא עשו כן, בימ"ש דוחה התביעה בעניין זה.

פיצוי בגין תשלום חשמל

115. התובעים ביקשו לחייב הנתבעות בהוצאות חשבון החשמל בתקופה בה הקבלן הפעיל יבשנים בבית בסך של 1,410 ₪.

116. המבטחת טענה בכתב הגנתה כי העבירה לתובעים המחאה על סך של 636 ₪ המהווה החזר על החלק היחסי של פעולות הנתבעת 2 בחשבון החשמל של התובעים.

117. מכיוון שהנתבעות לא השכילו לנמק בזמן אמת את האופן בו חישוב הסכום ששולם, בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים הסך של 1,410 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

פיצוי בגין ביטול זמן, הוצאות וטרחה

118. התובעים טענו בכתב התביעה כי הטיפול הלקוי מצד הנתבעות גרם לתובעת ביטול זמן, הפסד זמן עבודה, הוצאות נסיעה רבות, טרחה וטרדה והוצאות מוגברות. התובעת ביקשה לחייב הנתבעות לשלם לה פיצוי בגין כל נזקה הן על פי דיני החוזים והן על פי דיני הנזיקין. לצרכי אגרה העמידה רכיב זה של התביעה על סך של 10,000 ₪. התובעת חזרה על הבקשה בסעיף 27 לסיכומיה. בימ"ש מוצא הבקשה בנסיבות ההתעסקות המרובה של התובעת בתיקון כמוצדקת. אולם, בימ"ש מוצא הסכום המבוקש המבוסס על אומדנא כגובה מדי. לכן, פוסק סך של 3,000 ₪.

החזר בגין תשלום עבור תיקון קטע צנרת

119. התובעים ביקשו בסעיף 26 לסיכומיהם לחייב הקבלן בגין החזר תשלום מיותר ששולם עבור תיקון קטע צנרת בסך של 6,200 ₪. אולם, בעניין זה הם נסמכו על עדות התובעת שאינה בעלת מקצוע. התובעים לא חקרו המומחה מטעם בימ"ש בעניין זה, ולכן אין לפני בימ"ש חו"ד מקצועית התומכת בטענה כי לא היה צורך כביכול בהחלפת אותה צנרת. להפך, מחו"ד של מומחה בימ"ש עולה כי היה מקום להחלפת חלקים נוספים של הצנרת.

120. לכן, בימ"ש דוחה בקשת התובעים להשבת הסך של 6,200 ₪.

פיצוי בגין עוגמת נפש

121. התובעים ביקשו לחייב הנתבעות לשלם להם פיצוי בגין גרימת סבל רב ואובדן הנאה מהנכס בסך של 50,000 ₪. עוגמת הנפש נגרמה בעיקרה למנוחה ולמטפלת, אך לא הוגשו ראיות מטעם המנוחה עקב פטירתה ומטעם המטפלת.

122. אולם, בשעה שהתובעת העידה מידיעה אישית על הכשלים החוזרים ונשנים בהתנהלות הנתבעות שפורטו קודם לכן במסגרת גרסת התובעים, הן לעניין מצגים שונים שהתבררו כלא נכונים והן לעניין התמשכות והחרפת הרטיבות, הנתבעות לא העמידו ראיות על ידי מי מבעלי המקצוע השונים שביקרו בדירה ואשר נזכרו בשמותיהם בתצהיר התובעת. בימ"ש כבר קבע קודם לכן, כי הנתבעות התרשלו באופן טיפולן בתיקון הרטיבות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

123. לכן, גם ללא תצהיר המנוחה, בימ"ש קובע כי נגרמה למנוחה עוגמת נפש רבה על פני פרק זמן ארוך, והיורשים זכאים להיכנס בנעליה. התובעת אף זכאית לפיצוי בגין עוגמת נפש כמי שטיפלה באופן אישי בניסיון לשפר רווחת האם, ואף ארחה אותה בביתה באופן שפגע ברווחתה.

124. בנסיבות אלה, בימ"ש פוסק לטובת התובעים כיורשי המנוחה סך של 20,000 ₪ ולתובעת באופן אישי סך של 10,000 ₪.

125. בימ"ש לא מצא שיש לקבוע כי התנהלות הנתבעות עלתה כדי רשלנות פושעת וזדונית, כטענת התובעים בסעיף 22 לסיכומיהם, ולכן לא מצא להיעתר לבקשת התובעים לחייב הנתבעות בסך של 50,000 ₪. לעניין זה, ראו גם הדיון בבקשה לחיוב בריבית עונשית.

הבקשה לחייב הנתבעות בריבית עונשית

126. התובעים טענו בסעיף 23 לסיכומיהם כי יש לחייב הנתבעות בריבית עונשית שכן התנהגותה של המבטחת הגיעה לכדי חוסר תום לב במגמה לנהל הליך סרק. אולם, להפתעת בימ"ש התובעת, עו"ד במקצועה, המשיכה, נכון למועד חקירתה בשנת 2020, לבטח 3 דירות בבעלותה באמצעות מבטחת אותה האשימה ברשלנות פושעת וזדונית מאז שנת 2015.

127. הדברים אינם מתיישבים ולכאורה יש ממש בטענות הנתבעות כי טענות התובעים הועצמו מעל לנדרש.

128. כמו כן, צרמה ציפיית התובעת שהנתבעות תממנה החלפה כוללת של צנרת ישנה ומועדת לכשלים, מעבר לנדרש על פי הסכם הביטוח.

129. גם העובדה שהתובעים טענו לחיסרון כיס, אך מצאו לשפץ הדירה רק לאחר ביקור המומחה מטעם בימ"ש בשנת 2019, העלתה סימני שאלה. כך למשל, מדוע לא ביקשו לתקן כתב התביעה לאחר ביצוע התיקון כדי להעמיד התשתית העובדתית על מכונה? לתובעים פתרונים. לעניין זה ראו גם הדיון בבקשה לבצ"מ.

130. הנתבעות, הפנו בסעיף 12 לסיכומיהן ובצדק להתרשמות בימ"ש בעמוד 73 בשורה 27 כי ציפיות התובעים גבוהות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

131. לכן, אלו אינן הנסיבות שמצדיקות חיוב בריבית עונשית.

הבקשה לפיצול סעדים

132. התובעים טענו בכתב התביעה כי במועד הגשת תביעה זו טרם התגבשו כל נזקי התובעת. זאת בשל העובדה כי טרם ידוע לתובעת אם כל הנזק שהוערך על ידי מומחה התביעה הם אכן כל הנזקים בבית. לחלופין, התובעים הודיעו כי שומרים על זכותם לעתור לתיקון כתב התביעה אם וכאשר יתגלו נזקים נוספים, וזאת כל עוד תביעה זו תלויה ועומדת.

133. בשים לב להתארכות הדיון, והעובדה שהתובעים לא הגישו לאחר הגשת חו"ד מומחה בימ"ש, או ביצוע השיפוץ בדירה, בקשה לתיקון כתב התביעה, אין מקום ליתן היתר לפיצול סעדים. כמו כן, התובעים זנחו הבקשה בסיכומיהם. לכן, בימ"ש דוחה הבקשה.

עשיית עושר ולא במשפט

134. התובעים טענו בכתב התביעה כי באי-תשלום תגמולי ביטוח ו/או הפיצויים להם התובעת זכאית, עושות הנתבעות עושר רב ולא במשפט על חשבונה של התובעת. התובעים לא עמדו בסיכומיהם על טענה זו וממילא נפסקו לטובתם פיצויים מכח עילה חוזית ונזיקית.

סיכום סכום הפיצוי

135. סה"כ, בימ"ש אישר פיצוי בסך של 150,026 ₪.

דיון בהוצאות

136. לנוכח קבלת התביעה ולו בחלקה, התובעים זכאים להוצאות ניהול ההליך. לעניין הוצאות, בימ"ש מביא בחשבון שאישר רק מחצית מסכום התביעה. לכן, מחייב הנתבעות להשיב לתובעים מחצית סכום האגרות ששולמו (למעט אגרות בקשות) ומלוא חלקם של התובעים בשכר המומחה מטעם בימ"ש. לנוכח תוצאות חקירת המומחה ע"י התובעים, בימ"ש לא מצא לחייב הנתבעות בהחזר התשלום למומחה בגין שכר עדותו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 56256-12-17 מרין ואח' נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח'

137. לעניין שכ"ט בא כוח התובעים, בימ"ש עיין בהסכם שכ"ט, אך לא מצא בהתאם לסכום שפסק, לאשר מלוא הסכום על פי ההסכם. כמו כן, בימ"ש עמד בעת תיאור ההליכים על התנהלות דיונית של התובעים שלא תמיד תרמה לשמיעת ההליך באופן מזורז. צרמה לבימ"ש האופן בו נהגו לאחר ביצוע השיפוץ בדירה. לכן, בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים שכ"ט עו"ד בסך של 18,000 ₪.

סוף דבר

138. בימ"ש מחייב הנתבעות לשלם לתובעים כלהלן:
- פיצוי בסך של 150,026 ₪ אשר יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד הגשת התביעה ועד למועד התשלום בפועל.
 - שכ"ט עו"ד בסך של 18,000 ₪ אשר יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד מתן פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.
 - החזר הוצאות בגין תשלום למומחה מטעם ביהמ"ש בסך של 4,680 ₪ ועבור אגרות ששולמו רק הסך של 3,784 ₪. סה"כ 8,464 ₪ סכום אשר יישא הפרשי הצמדה וריבית ממועד ההוצאה ועד למועד התשלום בפועל.

ניתן היום, י"ג כסלו תשפ"א, 29 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט